

Archeologienota met beperkte samenstelling: Het archeologisch bureauonderzoek aan het Artoisplein te Leuven

Vanessa Vander Ginst

**Archeologienota met beperkte samenstelling: Het
archeologisch bureauonderzoek aan het Artoisplein te
Leuven**

Vanessa Vander Ginst

**Tienen, 2019
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeologienota met beperkte samenstelling: Het archeologisch bureauonderzoek aan het Artoisplein te Leuven

Initiatiefnemer:	Dijledal cvba so
Projectleiding:	Vanessa Vander Ginst
Leidinggevend archeoloog:	Vanessa Vander Ginst
Auteurs:	Vanessa Vander Ginst
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2019, Studiebureau Archeologie bvba

Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2019I271

Aanleiding: De archeologienota met beperkte samenstelling (nota light) werd opgemaakt voor de aanleg van een residentiele toren die binnen de vastgestelde archeologische zones ligt en met een perceeloppervlakte en vergunningsoppervlakte van ongeveer 624m². Daarmee valt de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3.00 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen binnen de archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones, liggen.

Vigerende wetgeving: Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk, aangepast op 1 januari 2017 en 1 april 2019.

Actoren: Studiebureau Archeologie bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Vanessa Vander Ginst, OE/ERK/Archeoloog/2015/00030

Locatie: Leuven J.M. Artoisplein (fig. 1.1 tem 1.3)
Leuven, Afdeling: 1, Sectie: A, Percelen: 1104a, 1113a

Relevante termen: Bureauonderzoek

Verstoorde zones: Op het terrein zijn reeds een kelder en een betonnen kuip (van brouwerij Artois) aanwezig.

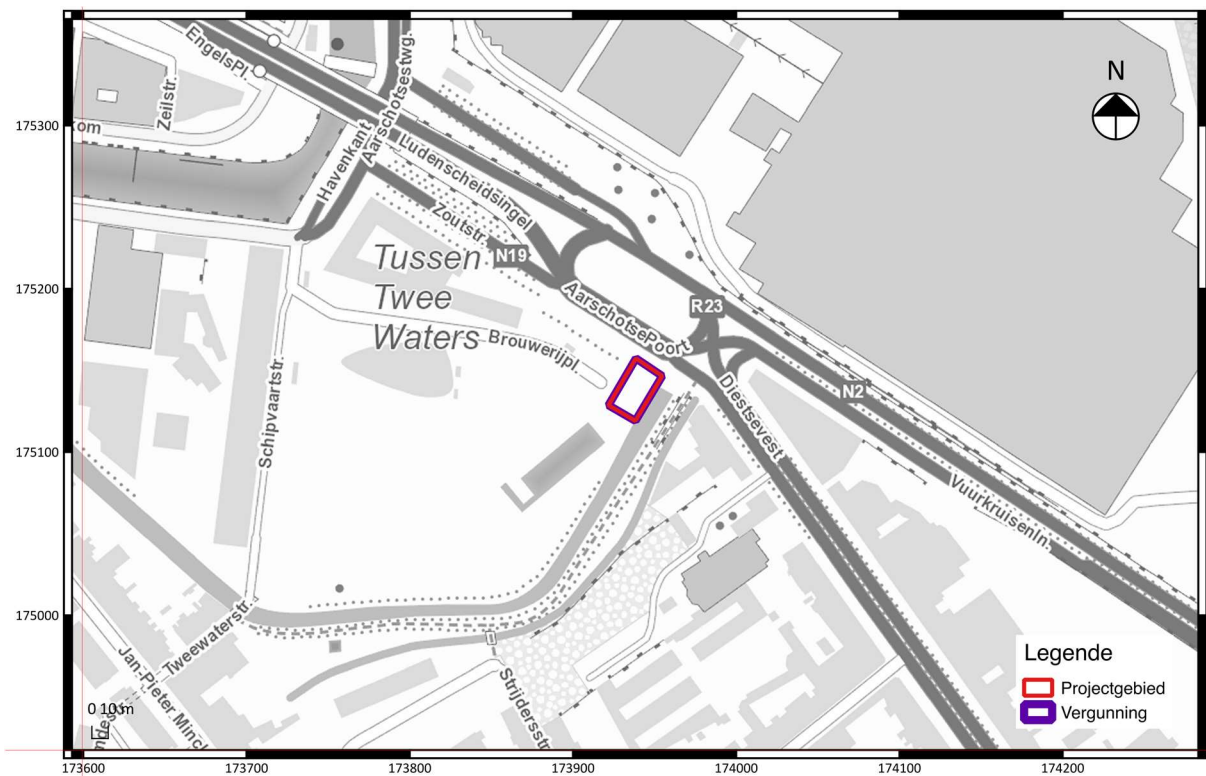

Fig. 1.1: Uittreksel van de topografische kaart met situering van het projectgebied¹.

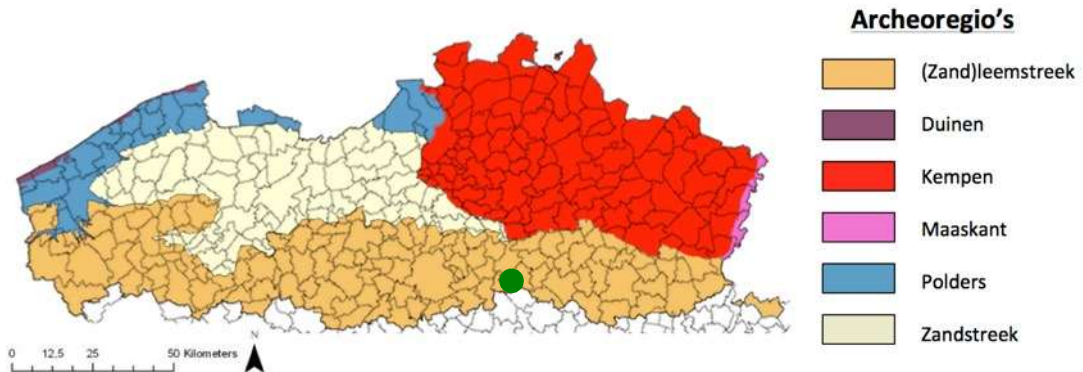

Fig. 1.2: Situering van het projectgebied binnen de verschillende Vlaamse archeoregio's².

¹ Onderliggende kaartlaag: © Geopunt (AGIV).

² Kaart op basis van <https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

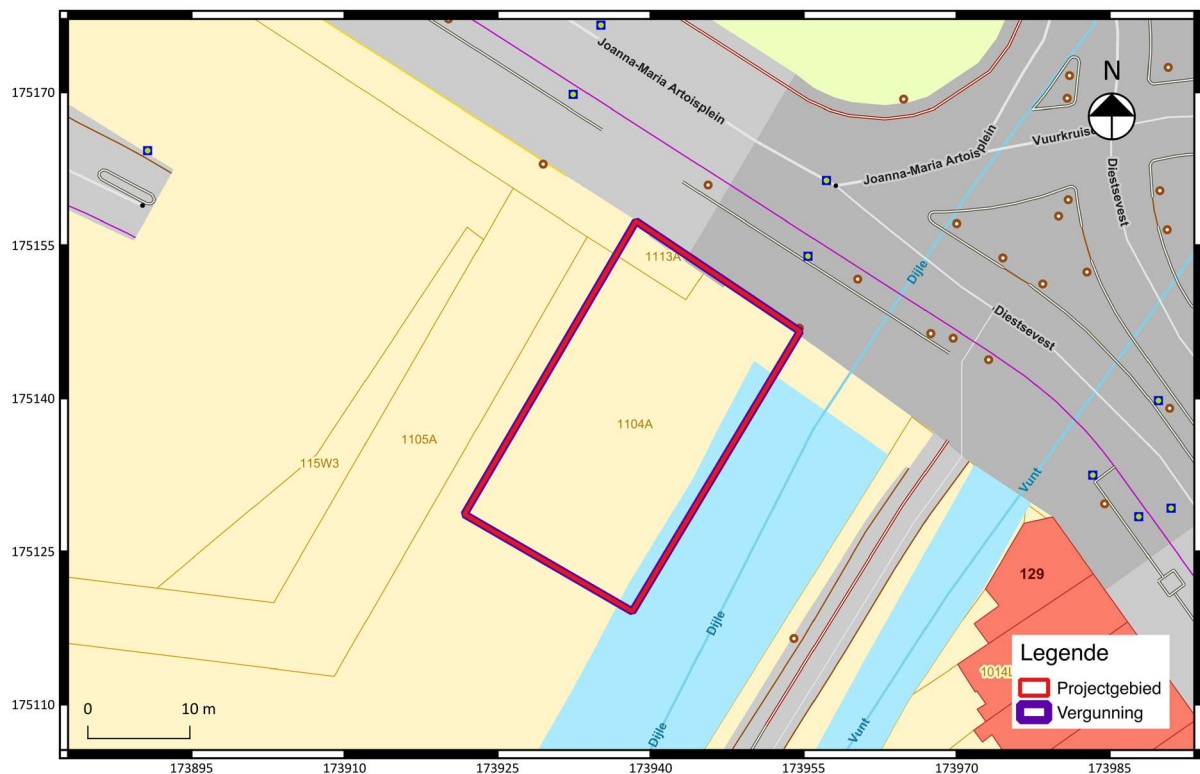

Fig. 1.3: Uittreksel van het kadastrale plan met situering van het projectgebied³.

1.1.2 Onderzoeksopdracht

Het archeologisch bureauonderzoek beoogt om op basis van bestaande bronnen informatie te verzamelen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site op een terrein, de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan, de relatie met het landschap, de waarde ervan en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen.

De Code Goede Praktijk biedt de mogelijkheid om een nota met beperkte samenstelling (nota light) in te dienen indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologische kader aantoont dat:

- 1° met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
  - 2° de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
  - 3° verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst;
- en er dus geen verdere maatregelen nodig zijn, dan mag de rapportering over het bureauonderzoek van het terrein beperkt blijven⁴.

³ Onderliggende kaartlaag: © Geopunt (AGIV).

⁴ Code Goede Praktijk 12.5.3.3

Beschrijving geplande werken:

Op basis van informatie van de initiatiefnemer bestaan de geplande werken uit de nieuwbouw van een onderkelderde residentiële woontoren met 90 appartementen. (fig. 1.4). De kelder komt op 17,225 m TAW te liggen (tov peil Artoisplein op 21,25 m TAW).

In het zuidoosten van het projectgebied is een erfdienstbaarheidszone voorzien voor de ondergrondse leidingen van AB Inbev.

Op het terrein zelf zijn thans verschillende verstoringen zichtbaar in de vorm van een kleinere kelder en een langwerpige uitgegraven betonnen kuip (allicht in functie van de brouwerij Artois) (fig. 1.5 en 1.7). Op luchtfoto's is duidelijk dat er op het terrein ook reeds de nodige afgravingen gebeurd zijn, allicht in functie van de sloop van de voormalige gesloopte bebouwing.

Voorheen stond er een woning op het terrein met bomen achterin (duidelijk zichtbaar op luchtfoto's vanaf 1979 t.e.m. 2014, fig. 1.6)

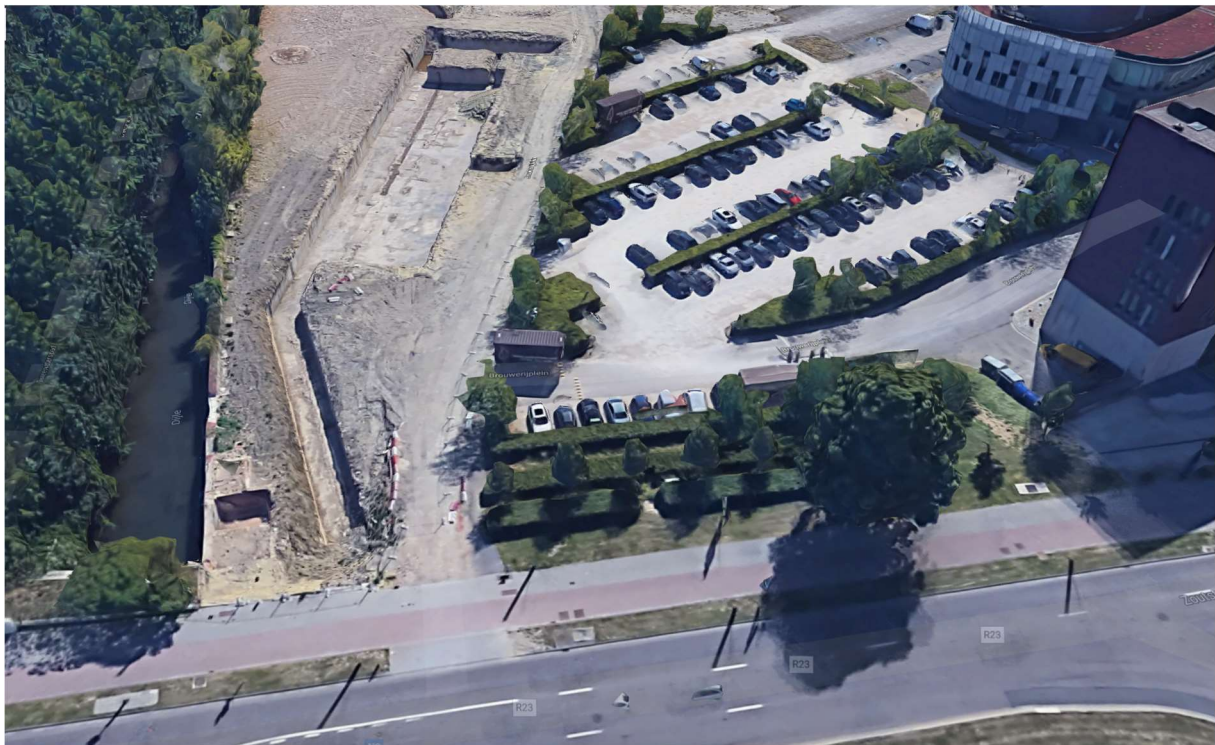

Fig. 1.5: Betonnen kuip op het terrein.

Fig. 1.6: Woning op het perceel (luchtfoto 2005).

Doorslaggevend aspect:

Het doorslaggevende aspect dat in aanmerking komt om deze nota met beperkte samenstelling te verantwoorden is dat er door de aanwezige kelders op het terrein een dermate verstoring en versnippering is dat er geen relevante kenniswinst meer is. Bovendien wees vorig onderzoek op het terrein ten westen van het projectgebied uit dat ook daar (in gelijkaardige terreinomstandigheden) het terrein volledig verstoord was (cfr infra).

1.1.3 Werkwijze

Voor het bureauonderzoek in het kader van een nota met beperkte samenstelling waarbij met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein en/of het onderzoek in functie van de werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst en/of met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, werden de reeds uitgevoerde archeologisch onderzoeken en de bodemopbouw ruimtelijk en inhoudelijk geconfronteerd met de aanwezige infrastructuur en de geplande werken.

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Bodemopbouw

De bodemkaart toont voor het projectgebied de bodemserie OB aan (fig. 1.8).

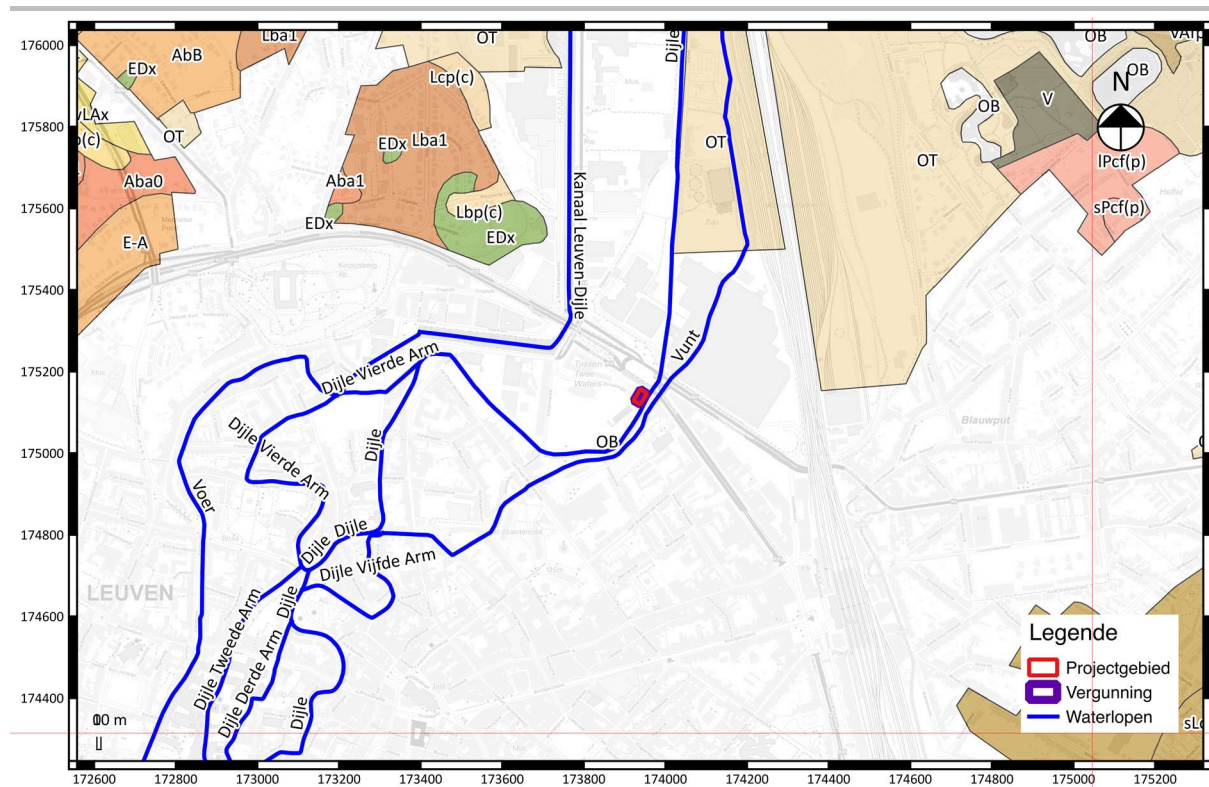

Fig. 1.8: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied⁷.

1.2.2 Archeologische voorkennis

Het projectgebied ligt in het noorden van Leuven, tussen de Dijle en de Vaartkom en binnen de huidige ring die het tracé van de tweede stadsomwalling volgt. Het projectgebied is gelegen op een hoogte van ca. 16m TAW en maakt deel uit van de archeo-regio van de zandleemstreek.

Volgens geraadpleegde cartografische bronnen was het terrein onbebouwd en in gebruik als tuin/boomgaard/akker. Dit is o.m. weergegeven op de Ferrariskaart (fig. 1.9). Vanaf een kaart van 1950 verschijnt bewoning op het terrein (fig. 1.10). Deze is verdwenen op een luchtfoto van 2015.

In het begin van de jaren 1970 werden ten zuidwesten van het projectgebied een nieuwe brouwerij, silo's en een mouterij van Stella Artois gebouwd. Deze zijn zichtbaar op luchtfoto's uit 1971 en 2000. Op een luchtfoto van 2012 zijn deze gebouwen reeds gesloopt.

Het projectgebied situeert zich meer specifiek net ten westen van de Dijle en net ten oosten van een groot (1,5 ha) terrein waarvoor een bekrachtigde archeologienota opgemaakt werd (ID 1272) (fig. 1.11).

Het uitgevoerde bureauonderzoek in deze archeologienota, waarbij kon worden teruggegrepen naar een recent (23-3-2016) uitgevoerd proefsleuvenonderzoek (2016/106) op het terrein, wees uit dat ondanks de theoretisch interessante locatie van het projectgebied er toch geen vervolgonderzoek noodzakelijk was aangezien de ondergrond op het projectgebied reeds volledig verstoord is⁸. Het

⁷ Onderliggende kaartlaag: © Geopunt (AGIV).

⁸ Dupont e.a. 2016.

vooronderzoek wees uit dat het terrein verstoord is tot op de natuurlijke bodem. Deze bevond zich in de aangelegde (profiel)putten steeds op ca. 2 m onder het maaiveld. In de profielen werden telkens twee recente ophogingen, vaak een worteldoek en één of 2 recente puinlagen (met gewapend beton, steenslag, bakstenen asfalt en kunststof) aangetroffen. Allicht is de verstoring te wijten aan de bouw en afbraak van de voormalige industriële gebouwen op het terrein.

Het terrein staat dan ook als dusdanig aangeduid op de GGA.

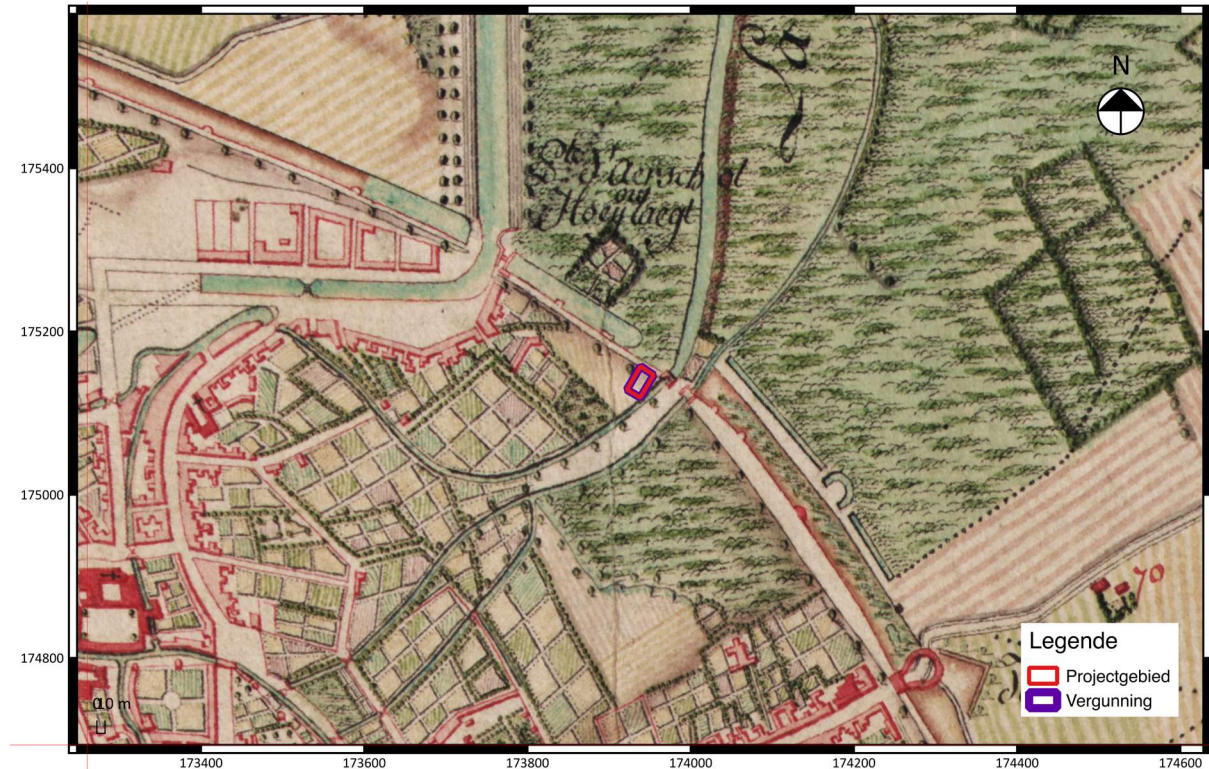

Fig. 1.9 Uittreksel uit de kaart van Ferraris (1777) met situering van het projectgebied⁹.

⁹ Onderliggende kaartlaag: © Geopunt (AGIV).

Fig. 1.10: Projectgebied op een kaart opgemaakt in 1950 door het Ministerie van Openbare werken en Wederopbouw.

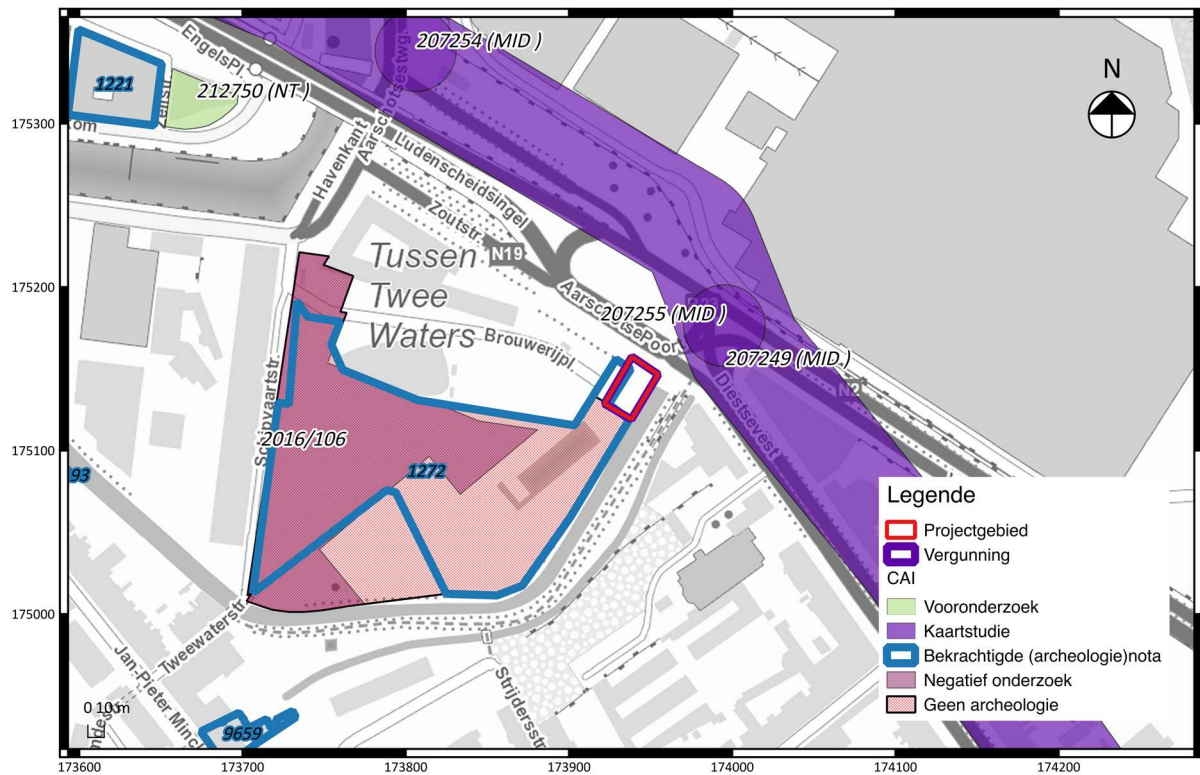

Fig. 1.11: Uittreksel uit de CAI met situering van het projectgebied¹⁰.

1.2.3 Bestaande infrastructuur

Op het terrein zelf zijn thans verschillende verstoringen zichtbaar in de vorm van een kleinere kelder en een langwerpige uitgegraven betonnen kuip (allicht in functie van de brouwerij Artois) (fig. 1.12).

Voorheen stond er een woning op het terrein met bomen achterin (duidelijk zichtbaar op luchtfoto's vanaf 1979 t.e.m. 2014

¹⁰ Onderliggende kaartlaag: © Geopunt (AGIV).

Fig. 1.2: Luchtfoto uit 2019 met aanduiding van het projectgebied¹¹.

1.2.4 Confrontatie met de geplande werken

De bestaande toestand in combinatie met de archeologische voorkennis maakt dat een archeologisch onderzoek op het terrein geen kenniswinst zal opbrengen.

De geplande werken bestaan uit de nieuwbouw van een onderkelderde residentiële woontoren met 90 appartementen. De kelder komt op 17,225 m TAW te liggen (tov peil Artoisplein op 21,25 m TAW).

Op het terrein zelf zijn thans verschillende verstoringen zichtbaar in de vorm van een kleinere kelder en een langwerpige uitgegraven betonnen kuip (allicht in functie van de brouwerij Artois). Op luchtfoto's is duidelijk dat er ook reeds de nodige afgravingen gebeurd zijn, allicht in functie van de sloop van de voormalige gesloopte bebouwing. Voorheen stond er een woning op het terrein met bomen achterin (duidelijk zichtbaar op luchtfoto's vanaf 1979 t.e.m. 2014).

Het terrein ligt ingeklemd tussen de Dijle (ten oosten) en een groot terrein ten westen waar vooheen een proefsleuvenonderzoek op werd gedaan dat uitwees dat het terrein volledig verstoord was (archeologienota ID, teruggrijpend op vooronderzoek 2016/106).

¹¹ Onderliggende kaartlaag: © Geopunt (AGIV).

1.3 Samenvatting

In functie van de geplande werken met een nieuwbouw van een onderkelderde residentiële woontoren met 90 appartementen dient een inchatting gemaakt te worden van het archeologisch potentieel van het terrein.

De bestaande toestand in combinatie met de archeologische voorkennis maakt dat een archeologisch onderzoek op het terrein geen kenniswinst zal opbrengen.

